

– 6-е изд., стер. – К.: Знання, 2006. – С. 37.

2. Салтевський М. В. Криміналістика: підручник: У 2-х ч. Ч. 1. – Х.: Консум, Основа, 1999. – С. 307.

3. Криміналістика: учебник для вузов / Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р.; под ред. Заслуженого деятеля науки РФ, проф. Р.С. Белкина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд-во НОРМА, 2003.

УДК 346.9 (043.2)

Слободська І. А., старший викладач,
Шевчук А. В., **Клим Т. А.**, студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ДОКАЗУВАННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Щодо поняття судового доказування в юридичній літературі є дві головні концепції. В основі однієї лежить думка про судове доказування як спосіб пізнання фактичних обставин справи (на думку К. С. Юдельсона, під судовим доказуванням потрібно розуміти діяльність суб'єктів процесу зі встановлення за допомогою вказаних законом процесуальних засобів і способів об'єктивної істинності наявності або відсутності фактів, необхідних для вирішення спору між сторонами) [2].

При доказуванні суд і особи, які беруть участь у справі, обґрунтовують обставини предмета доказування, його елементи за допомогою доказів, що допомагають сформулювати нове знання, яке має значення для вирішення справи.

Доказування в господарському процесі можна розділити на два види:

1) доказування відносно окремих юридичних фактів, як правило, для здійснення певної процесуальної дії. Об'єктами доказування при цьому є обставини, які належить установити згідно з вимогами найчастіше господарського процесуального законодавства;

2) доказування відносно всієї справи. Об'єкт доказування по справі в цілому є предметом доказування [4]

При розгляді повноважень господарського суду в процесі доказування по справі з точки зору їх впливу на діяльність позивача та відповідача по доказуванню, можна визначити дві групи повноважень господарського суду: організаційні та розпорядчі.

Організаційні передбачають участь господарського суду у встановленні фактичних обставин справи та можливість

безпосереднього впливу на діяльність осіб, які беруть участь у справі, по доказуванню.

Розпорядчі передбачають такі повноваження, реалізація яких створює необхідні умови (передумови) для здійснення особами, які беруть участь по справі, доказової діяльності за конкретною справою у відповідності з процесуальними принципами.

Також процесуальний закон встановлює межі можливої поведінки кожного суб'єкта доказування шляхом наділення їх процесуальними правами у доказуванні по справі з урахування закріпленого законодавством принципу змагальності. Тому одним із напрямків подальшого удосконалення інституту доказування в умовах розвитку елементів змагальності є уточнення меж реалізації судом конкретних повноважень у доказуванні по справі [3].

Важливим є те, що юридично значущі факти, які складають предмет доказування, визначають фактичний склад по справі, що формується, виходячи з підстав вимог і заперечень сторін та норм матеріального права. Факти (обставини), які включені в предмет доказування, належать доказуванню в суді, але з цього є виключення. Згідно зі ст. 35 ГПК є три види фактів, які не потребують доказування:

- визнані господарським судом загальновідомими;
- преюдиційні;
- презумпційні [1].

Відповідно до положень Глави 4 ГПК України суб'єктами доказування в господарському процесі, окрім господарського суду, є особи, які беруть участь у справі. Мета, що стоїть перед особами, які беруть участь по справі є принципово іншою порівняно з метою, яка стоїть перед господарським судом. Зацікавленість таких осіб полягає в необхідності переконати суд у тому, що підстави вимог і заперечень є законними та обґрунтованими. Це впливає зі змісту їх процесуальних прав і обов'язків у сфері доказування.

Виходячи з викладеного, відповідно до ст. 33 ГПК України обов'язок доказування фактів, що складають предмет доказування, лежить на учаснику процесу, який на такі обставини посилається (тобто, на відміну від кримінального процесу в господарському судочинстві діє принцип презумпції вини). Однак у чинному ГПК не врегульовано питання участі в процесі судді, його активної ролі. З одного боку, названа ст. 33 вказує, що кожна сторона сама доводить всі обставини по справі, на які вона посилається. З іншого боку, суд за своєю ініціативою може витребувати необхідні докази від підприємств, посадових осіб та організацій, незалежно від їх участі у справі (ст. 38 ГПК), стягнути штраф за ненадання без поважних

причин витребуваних доказів (ст. 83) або залишити позов без розгляду, якщо позивач без поважних причин не надав матеріали, витребувані судом для вирішення справи (ст. 81 ГПК України) [1].

Питання про те, на кому лежить обов'язок доказування фактів, що входять в предмет доказування у справі, має вельми істотне значення. Саме тому необхідно закріпити в ГПК право та обов'язок господарського суду займати активну позицію в процесі розгляду справи під час розгляду справи.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 3 серпня 2017 р.: (офіційний текст). – К.: Паливода А.В., 2017. – 92 с.

2. Бабенко В. В. Про деякі питання доказування в сучасному господарському процесі / В. В. Бабенко // Вісник Академії адвокатури. – 2013. – № 2. – С. 74-81.

3. Господарське процесуальне право: підручник / за ред. О. П. Подцерковного, М. Ю. Картузова. – Х.: Одіссей, 2012. – 400 с.

4. Тертишніков В. Докази як інструмент судового доказування у цивільному судочинстві / В. Тертишніков // Право України. – 2011. – № 10. – С. 77-88.

УДК 346:656.7.091(043.2)

Бернацька В. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирєва В. П., к.ю.н., доцент

ЛІЦЕНЗУВАННЯ В АВІАЦІЙНІЙ ГАЛУЗІ

Відповідно до статті 14 Господарського кодексу України, ліцензування певних видів господарської діяльності є засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів [2].

Згідно статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» Державна авіаційна служба України здійснює ліцензування виду господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів повітряним транспортом [1].